

ningsstøttefordelingslov og prioriterer de forskningsopgaver og -områder, samfundet med skatteydermidler skal støtte.

Det er ligeledes nødvendigt, at der fremtidig gennemføres bedre kontrol med, at bevilgede beløb anvendes til de formål, hvortil de er bevilget.

Den endelige afgørelse må ligge hos folketinget. Situationer svarende til filmfondmiseren (Thorsen-filmen) må ikke kunne opstå.

Det er et for længst erkendt misgreb at indføre en arbejdstidsfordelingskvota mellem undervisning, forskning og administration. En dygtig underviser behøver nødvendigvis ikke at være udstyret med evner som forsker og omvendt.

Forskning forudsætter evne til at tænke i nye baner. Langtfra alle er udstyret med sådanne evner, og langt færre — om overhovedet nogen — kan forske på „kommando“ 40 pct. af den ugentlige eller månedlige arbejdstid.

Ægte forskere arbejder ofte uafladeligt i lange perioder med bestemte opgaver uden skelen til arbejdstid på 40 timer ugentlig. De bør ikke være tvunget til afbrydelser, som tvungen undervisningspligt vil være. Modsat er det urimeligt, at dygtige undervisere skal bruge tid på en forskning, som de mangler forudsætninger og evner til at beskæftige sig med.

Studerendes interesse for bestemte uddannelser ændrer sig som bekendt. Ansættelse af nye undervisere inden for bestemte studier bliver derfor nødvendig. Kræves der nyansat én underviser, skal der altså — hvis fordelingskvotaen 50-40-10 opretholdes — ansættes to. Fordi studentertallet i sociologi stiger kraftigt, er det ikke ensbetydende med stigende nødvendighed for skatteyderstøtte til forskning inden for faget.

Samtlige universiteter og højere læreanstalter har fået tildelt diverse former for forskningsstillinger, hvis indehavere har forskellige titler: lektor, adjunkt o. s. v. Et ikke ubetydeligt antal af disse har opnået kontrakt eller tjenestemandsansættelse uden at være i besiddelse af evner som forskere. Sådanne personers ansættelsesforhold bør kunne bringes til ophør. Regler herfor må fastsættes, jfr. bl. a. side 15 i indstilling fra et af planlægningsrådet for forskningen nedsat udvalg vedrørende forholdet mellem forskningsrådene og de højere uddannelsesinstitutioner om „Styring af universitetsforskningen“.

Forslagsstillerne er 100 pct. enige i, at staten ikke på nogen måde skal gribe ind mod forskningens frihed. Dette spørgsmål berøres da heller ikke på nogen som helst måde ved nærværende forslag, der alene angår den skatteyderbetalte forskningsvirk-

somhed. Den, der vil forske for egne midler, må frit gøre det (alene under iagttagelse af samfundets almindelige sikkerhedsregler til forebyggelse af brande o. s. v.). Forslagsstillerne går endda det skridt videre, at de med sympati vil lette kontraktforskningens vilkår — altså forskning, der foretages på offentlige læreanstalter og andre institutioner i henhold til aftaler med erhvervsliv eller andre, der fuldt ud skadesløsholder de offentlige kasser for de med forskningsprojekterne forbundne udgifter. Sådanne kontraktforskning er derfor ikke omfattet af det foreliggende forslag.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte paragraffer.

Til § 1.

Det er åbenbart, at en af de store samfundsøkonomiske sygdomme i de kommende år kan blive, at bevillingerne til de enkelte udgiftsområder inden for den offentlige sektor løber grassat uden fornøden hensyntagen til helheden. Til helbredelse af allerede indtrådte sygdomstegn i så henseende og til forebyggelse af, at det går værre, må der område for område fastsættes maksimumsrammer for, hvor mange skatteydermidler der kan afses til det pågældende område. Fremskridtspartiet er fuldt ud opmærksom på, at det ville være muligt at drive forskning for hundrede gange det samlede danske nationalprodukt. Det er bare nødvendigt, at folkettinget sætter en fast ramme for, hvor meget der skal afses til dette formål.

Til § 2.

Når der må foretages en meget kraftig rationering af forskningspengene sammenlignet med, hvad der kunne stilles krav om, må det organ, som træffer afgørelserne om, hvilke forskningsprojekter der ikke kan fremmes, være i nøjeste daglig kontakt med landets øverste finansbevillingsmyndighed, nemlig folkettinget.

Det ligger selvsagt under alle omstændigheder i folketingets magt efter tingets til enhver tid værende sammensætning at fordele forskningsmidlerne, som tinget finder rettest. Efter fremskridtspartiets mening må følgende hensyn være afgørende:

a. Projektets udsigt til rent objektivt at gøre nytte.

Ideologiskfarvede forskningsprojekter og forskningsarbejde, som for eksempel kendetegner institutter som Roskilde universitetscenter og socialforskningsinstituttet, bør derfor ikke have bevågenhed ved midlernes fordeling, hvorimod forskning til fremme af sygdomsbekæmpelsen og energibesparelser er eksempler på områder, hvor